

Działalność kontrolna

Zadania kontrolne dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie zostały ujęte w uzgodnionym przez Wojewodę Mazowieckiego „Rocznym planie pracy Inspekcji Ochrony Środowiska w województwie mazowieckim na rok 2015”, jako cele operacyjne i wykonawcze na szczeblu krajowym i wojewódzkim. Celem wszystkich kontroli było sprawdzenie przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty.

W 2015 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska ustalił cele operacyjne o charakterze ogólnopolskim, do realizacji przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska. W związku z tym w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie były realizowane w ramach działalności kontrolnej wymienione poniżej cele kontroli.

1. Sprawdzenie realizacji przez gminy zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w *Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014 r.*
2. Sprawdzenie przestrzegania wymagań w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.
3. Kontrola przestrzegania przepisów prawa przez wytwórców odpadów wydobywczych oraz zarządzających obiektami unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.
4. Kontrola gospodarki osadami ściekowymi, obejmująca wytwarzanie, wykorzystywanie, unieszkodliwianie osadów ściekowych.
5. Kontrola przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
6. Kontrola terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.
7. Ocena przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.
8. Kontrola podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi pod kątem sprawdzenia przestrzegania prawa i decyzji administracyjnych.
9. Kontrola wywiązania się aglomeracji priorytetowych z realizacji zadań ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków KPOŚK 2010, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.
10. Sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji substancji do powietrza.
11. Sprawdzenie wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.
12. Sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
13. Sprawdzenie przestrzegania przepisów przez podmioty używające czynników chłodniczych oraz dokonujące obrotu nimi pod kątem zastępowania SZWO czynnikami z grupy F-gazów.
14. Sprawdzenie przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.

15. Poprawa jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach *Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń*.
16. Sprawdzenie zawartości siarki w ciężkim oleju opalowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.
17. Sprawdzenie zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
18. Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance).
19. Sprawdzenie wyeliminowania z użytkowania instalacji i urządzeń zawierających powyżej 50 ppm PCB.
20. Kontrola w zakresie monitorowania stanu likwidacji magazynów i mogilników środków chemicznych ochrony roślin – cel nie był realizowany ponieważ na terenie województwa mazowieckiego nie ma takich obiektów.
21. Kontrola w zakresie realizacji zadań programu likwidacji „bomb ekologicznych”.
22. Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
23. Kontrola w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż gazu łupkowego.
24. Kontrola zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
25. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
26. Kontrola stacji demontażu pojazdów.
27. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
28. Działania kontrolne w ramach funkcjonowania systemu transgranicznego przemieszczania odpadów.
29. Sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania instalacji przetwarzających i wytwarzających odpady, do których są przywożone, lub z których są wywożone odpady w ramach transgranicznego przemieszczania odpadów.
30. Ocena zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.
31. Ocena zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do otoczenia przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ, w 2015 r. zrealizowano także ogólnokrajowe cykle w nw. zakresie:

1. Sprawdzenie realizacji zadań własnych gmin w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (kolejne 10 % gmin).
2. Sprawdzenie realizacji zadań Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (dotyczy w szczególności instalacji, w których w 2014r. stwierdzono rażące naruszenia).
3. Sprawdzenie realizacji zadań zastępczych instalacji na wypadek awarii dla Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (10 % instalacji).

4. Sprawdzenie realizacji zadań gminnych jednostek organizacyjnych w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (wszystkie gminne jednostki organizacyjne).
5. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie gospodarowania odpadami przez zarządzających spalarniami i współspalarniami odpadów (wszystkie spalarnie i współspalarnie odpadów podlegające zakresowi Dyrektywy 2007/76/WE w sprawie spalania odpadów).
6. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza przez zarządzających spalarniami i współspalarniami odpadów (wszystkie spalarnie i współspalarnie odpadów podlegające zakresowi Dyrektywy 2007/76/WE w sprawie spalania odpadów).

W ramach działalności kontrolnej w 2015 r. realizowane były przez WIOŚ w Warszawie także priorytety regionalne – cele przyjęte w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie:

1. Ocena przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje IPPC.
2. Kontrola producentów i użytkowników farb i lakierów pod względem spełniania przez zawierające lotne związki organiczne - farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 3, wymagań określonych w tych przepisach.

W każdym przypadku, kiedy było to istotne dla wyników kontroli, wykonywane były pomiary emisji (w celu sprawdzenia warunków korzystania ze środowiska, w szczególności w przypadku kiedy nie jest prowadzony automonitoring lub jego wyniki budzą zastrzeżenia).

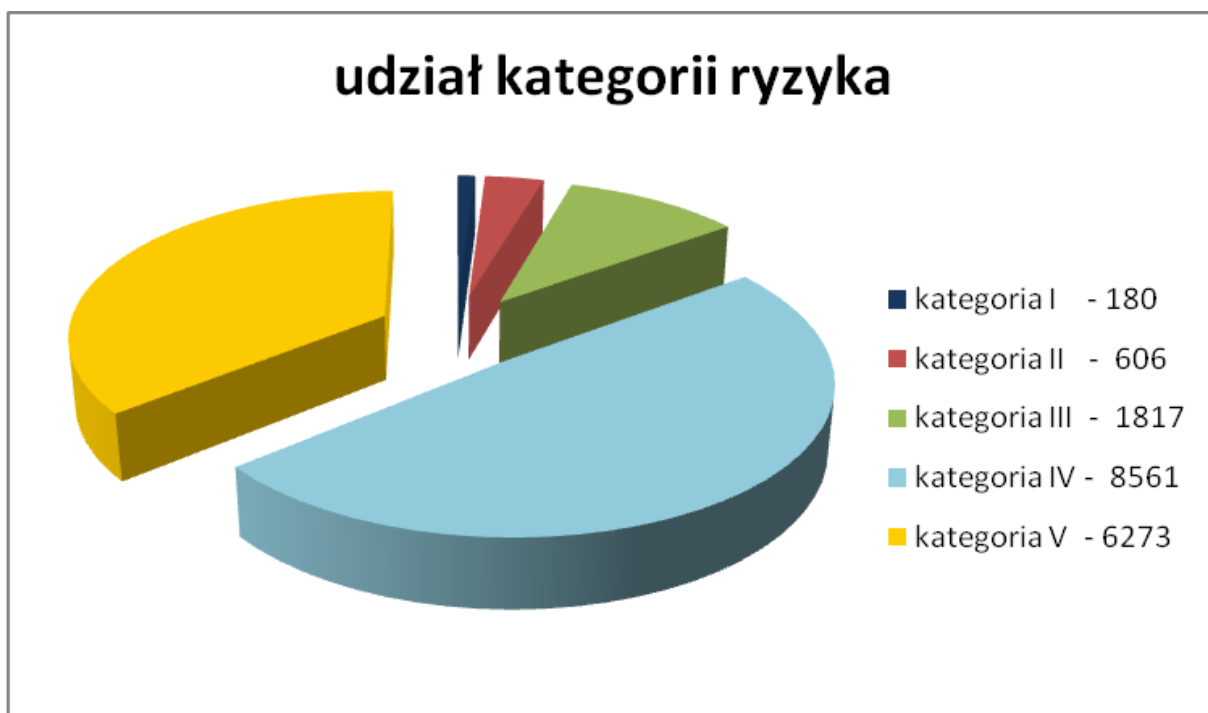
Ze względu na sporządzanie określonych sprawozdań z działalności kontrolnej, zgodnie z wytycznymi GIOŚ, biorąc pod uwagę kryterium zakresu przedmiotowego kontroli, WIOŚ w Warszawie na rok 2015 zaplanował następujące rodzaje kontroli:

- kontrole kompleksowe obejmujące 3 i więcej przyjętych celów kontrolnych do realizacji na 2015r.,
- kontrole problemowe wybranych zagadnień, obejmujące 1 - 2 przyjęte cele kontrolne do realizacji na 2015r.

Jednostki kontrolne Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie mieszczą się w Warszawie (Wydział Inspekcji) i w 5 delegaturach z siedzibami w Ciechanowie, Mińsku Mazowieckim, Ostrołęce, Płocku i Radomiu (Działy Inspekcji). Wszystkie jednostki kontrolne realizowały ten sam zakres zadań na terenie objętym swoją właściwością.

W ewidencji WIOŚ w Warszawie wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. znajdowało się 17 437 zakładów, z których 3 889 kontrolowano w 2015 r., co stanowi 22,3% wszystkich podmiotów, znajdujących się w ewidencji.

Działalność inspekcyjna WIOŚ w Warszawie prowadzona była zgodnie z Systemem Kontroli obowiązującym w Inspekcji Ochrony Środowiska, wspomaganym przez narzędzie informatyczne Informatyczny System Wspomagania Kontroli (ISWK), zgodnie z którym zakłady przyporządkowane są do pięciu kategorii ryzyka (uzależnionych od stopnia oddziaływania na środowisko). Od kategorii ryzyka uzależniona jest częstotliwość kontroli. Dla kategorii I częstotliwość kontroli jest największa i wynosi co najmniej raz w roku, co wynika z obowiązku ustawowego kontroli lub skali oddziaływania zakładu na środowisko, w przypadku kategorii ryzyka II, III i IV kontrole planuje się odpowiednio co dwa, trzy i cztery lata lub rzadziej. Kategoria V z zasady nie jest uwzględniana w planowaniu.

Liczba zakładów w poszczególnych kategoriach w ewidencji WIOŚ w Warszawie w 2015 r.

W porównaniu do 2014 r. (16 125 zakładów) liczba zakładów wpisanych do ewidencji zakładów kontrolowanych wzrosła o 1 312 tj. o 8,1%.

Liczba kontroli w terenie przewidzianych do realizacji w Planie kontroli na 2015r. wynosiła 1 209, w tym:

- kontrole kompleksowe: 243,
- kontrole problemowe: 966.

Podane liczby dotyczą planu rocznego po korekcie, przeprowadzonej po dwóch kwartałach 2015 r. Korekta dotyczyła zmian, co do rodzaju i liczby zakładów zaplanowanych do kontroli. Przedmiotem wszystkich kontroli było sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska i decyzji (głównie pozwoleń) określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

W roku 2015 inspektorzy WIOŚ w Warszawie przeprowadzili łącznie 5 561 kontroli (którymi objęto 3 889 podmiotów), naruszenia stwierdzono podczas 1 612 kontroli, w tym:

- kontroli w terenie (planowych i pozaplanowych) - 1 903, w tym:
 - o kontroli zakładów – 1 774 (którymi objęto 1 682 zakłady), naruszenia stwierdzono podczas 1 144 kontroli,
 - o kontroli bez ustalonego podmiotu – 126, zagrożenie środowiska potwierdzono podczas 38 kontroli,
 - o kontroli międzynarodowego przemieszczania odpadów realizowanych wspólnie z innymi służbami – 3, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości,

- kontroli dokumentacyjnych (planowych i pozaplanowych) - 3 658 (którymi objęto 2 207 zakładów), w tym:
 - o kontroli opartych na analizie badań automonitoringowych – 2 246, naruszenia stwierdzono podczas 102 kontroli,
 - o kontroli opartych na analizie dokumentacji (z wyłączeniem badań automonitoringowych) – 1 412, naruszenia stwierdzono podczas 328 kontroli.

W 2015r. skontrolowano łącznie 3 889 podmiotów, w tym zakładów w terenie 1 682 oraz 2 207 zakładów objętych kontrolami dokumentacyjnymi.

Przeprowadzono kontrole wszystkich funkcjonujących zakładów, których określona częstotliwość kontroli wynika z mocy prawa (zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zakłady przetwarzania baterii i akumulatorów).

W 2015r. w trakcie przeprowadzonych 1 774 kontroli zakładów z wyjazdem w teren, stwierdzono naruszenia w 1 144 przypadkach, co stanowi 64,5% wszystkich kontroli zakładów w terenie.

W przypadku kontroli w oparciu o dokumentację w trakcie przeprowadzonych 3658 kontroli, stwierdzono naruszenia w 430 przypadkach, co stanowi 11,8% wszystkich kontroli opartych o dokumentację.

Łącznie w trakcie 5 561 kontroli stwierdzono naruszenia w 1612 przypadkach, co stanowi 29%. Dla porównania w 2014r. stwierdzono 1 842 naruszenia podczas 6110 przeprowadzonych kontroli, czyli 30%.

Przeprowadzone kontrole zakładów w terenie wykazały najwięcej naruszeń kategorii 1 – 687 (60% ze wszystkich stwierdzonych naruszeń), a najmniej w kategorii 4 – 13 (1% ze wszystkich stwierdzonych naruszeń). W roku 2014 odpowiednio kategorii 1 – 687 i kategorii 4 – 30.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1020 zarządzeń pokontrolnych. Realizacja zarządzeń pokontrolnych jest sprawdzana przez WIOŚ na bieżąco. Zakłady w zdecydowanej większości realizują zarządzenia pokontrolne w wyznaczonych terminach lub występują

z umotywowanymi wnioskami o wyznaczenie nowego terminu ich realizacji. W przypadku braku realizacji zarządzeń, WIOŚ podejmuje działania dyscyplinujące.

Średni wskaźnik wykonania zarządzeń pokontrolnych w roku 2015 wyniósł 92,4%.

Niezależnie od czynności rutynowych, przewidzianych do realizacji w planie pracy, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie podejmował szereg działań, wynikających z potrzeb bieżących, jako reakcje na zdarzenia stwarzające potencjalne zagrożenie dla środowiska, skargi oraz wnioski o interwencje.

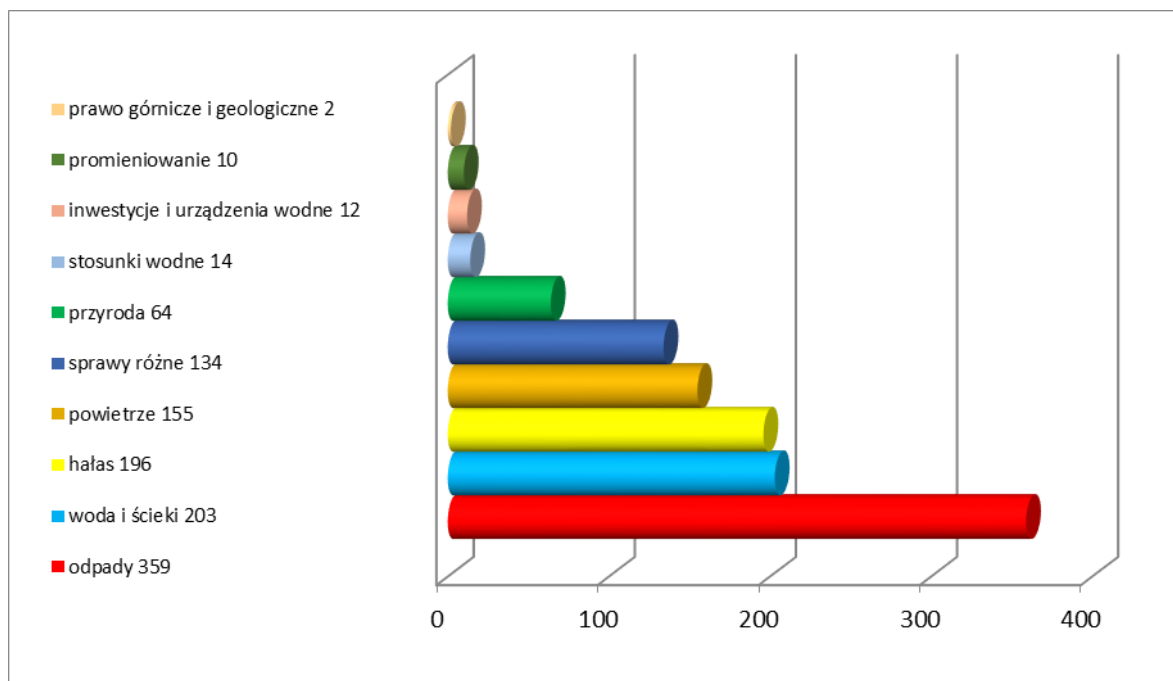
W okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2015 r. w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie załatwiono ogółem 1 149 wniosków o interwencje.

W odniesieniu do 2014 r. (1 064), liczba załatwionych wniosków o podjęcie interwencji w 2015 r. (1 149), wzrosła o 8%. Najwięcej wniosków o podjęcie interwencji, jak co roku, załatwiono w Wydziale Inspekcji (348 wniosków, co stanowi 30,3% wszystkich załatwionych interwencji przez WIOŚ w Warszawie).

W skali WIOŚ w Warszawie najliczniejsze są interwencje dotyczące: ochrony przed odpadami – 359 interwencji (tendencja utrzymująca się od lat), co w 2015 r. stanowiło 31,2% wszystkich załatwionych interwencji (1 149), ochrony czystości wód i gospodarki ściekowej – 203 (17,7%), ochrony przed hałasem – 196 (17,1%), ochrony powietrza – 155 (13,5%), spraw różnych – 134 (11,7%), ochrony przyrody – 64 (5,6%), stosunków wodnych i podtapiania gruntów – 14 (1,2%), działalności inwestycyjnej i eksploatacji urządzeń wodnych – 12 (1%), ochrony przed promieniowaniem – 10 (0,9%), spraw związanych ze stosowaniem prawa geologicznego i górniczego – 2 (0,2%).

W 2015 r. nie wpłynęły do WIOŚ w Warszawie wnioski o interwencje dotyczące spraw leśnictwa, łowiectwa, pracowniczych i mieszkaniowych.

Z łącznej liczby załatwionych interwencji wynoszącej 1 149, do dnia 31 grudnia 2015r. przekazano wg właściwości 431 (37,5%), a we własnym zakresie załatwiono 718 (62,5%) spraw.

Zakres tematyczny wniosków o interwencję wpływających do WIOŚ w Warszawie w 2015r.

Z wniosków o interwencje, do załatwienia których właściwy był MWIOŚ, pozytywnie rozpatrzono wszystkie 718 wniosków. Z analizy wniosków o interwencje wynika konieczność dalszego doskonalenia jakości załatwiania spraw przez WIOŚ w Warszawie, w szczególności w zakresie dotrzymywania wymaganej terminowości.

Natomiast biorąc pod uwagę znaczną liczbę wniosków o interwencje wpływających do WIOŚ w Warszawie, które pozostają poza kompetencjami Inspekcji Ochrony Środowiska (na poziomie 37,5%) niezbędne jest dalsze rozpowszechnianie informacji o właściwości organów administracji rządowej i samorządowej.

W okresie sprawozdawczym wniesiono 5 spraw przez posłów i senatorów bezpośrednio do WIOŚ w Warszawie.

W okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2015r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie wpłynęło 20 skarg, co w porównaniu z rokiem 2014 (16 skarg), stanowi wzrost o 25%. W okresie sprawozdawczym załatwiono 21 skarg, w tym 2, które wpłynęły w 2014r. (termin ich załatwienia nie upłynął do dnia 31 grudnia 2014r.) oraz 19 skarg, które wpłynęły w 2015r. Jedna skarga, która wpłynęła w 2015r. nie została załatwiona w okresie sprawozdawczym (termin jej załatwienia nie upłynął do 31 grudnia 2015r.). W 2015 r. nie było przypadku złożenia skargi osobiście.

Z 21 załatwionych skarg 18 przekazano wg właściwości, a 3 załatwiono we własnym zakresie.

Tematyka skarg dotyczyła głównie nieprawidłowych, zdaniem składających skargi działań interwencyjnych i ich efektów. Skargi zasadniczo związane były z konkretnymi sprawami w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, nie miały one charakteru ogólnego. Skargi skierowane do WIOŚ, do rozpatrzenia których właściwy był inny organ, również dotyczyły głównie niezadowolonia z działań władz samorządowych szczebla gminnego, w zakresie ochrony środowiska w konkretnych sprawach.

Najwięcej skarg dotyczyło ochrony przed odpadami – 6 (28,6%) i ochrony przyrody – 6 (28,6%). Po 4 skargi (po 19%) dotyczyły ochrony czystości wód i gospodarki ściekowej oraz spraw różnych. Ochrony przed hałasem dotyczyła 1 skarga (4,8%).

Ze skarg załatwionych we własnym zakresie, wszystkie oceniono negatywnie.

Załatwienie skarg we własnym zakresie polegało na szczegółowej analizie akt sprawy, wyjaśnieniu okoliczności faktycznych i prawnych uwarunkowań związanych z rozpatrywaną, konkretną sprawą.

Sprawy szczególnie istotne były omawiane na spotkaniach organizowanych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z Kierownikami Delegatur WIOŚ w Warszawie oraz Naczelnika Wydziału Inspekcji z Kierownikami Działów Inspekcji w Delegaturach.

Główną przyczyną skarg było niezadowolenie ze sposobu załatwienia sprawy, prowadzenia działań kontrolnych i uzyskanych efektów (innych niż oczekiwane przez skarżących).

WIOŚ w Warszawie w czasie prowadzonych kontroli najczęściej stwierdzał nw. nieprawidłowości:

- brak uregulowań formalno-prawnych w zakresie korzystania ze środowiska, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami oraz emisji do powietrza,
- brak wymaganych prawem pomiarów emisji substancji i energii lub pomiary niespełniające wymagań prawnych,
- brak ewidencji wprowadzanych do powietrza substancji oraz ewidencji wytwarzanych odpadów lub ewidencje prowadzone nierzetelnie,
- brak naliczania i wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń zabezpieczających środowisko przed zanieczyszczeniem,
- nieprawidłowości związane z eksploatacją urządzeń zawierających substancje kontrolowane,
- przekazywanie odpadów podmiotom nie posiadającym stosownych zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami.

Główne przyczyny występowania nieprawidłowości:

- nieznanostwo przepisów prawa i mała świadomość ekologiczna,
- zbyt częste zmiany przepisów prawnych,
- brak odpowiedniego nadzoru ze strony kierownictwa zakładu,
- słaba kondycja finansowa, utrudniająca finansowanie działań proekologicznych,
- priorytety dotyczące zagadnień ekonomicznych przed ekologicznymi.

Osoby odpowiedzialne za zaniedbania to właściciele i kierownicy jednostek organizacyjnych lub inne osoby przez nie wyznaczone.

W 2015r. w WIOŚ w Warszawie zarejestrowano łącznie 9 zdarzeń awaryjnych, w tym:

- 5 poważnych awarii, które nie są objęte obowiązkiem zgłoszenia do GIOŚ (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30.12.2002r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska), z których 4 uznano za zakończone,
- 4 zdarzenia o znamionach poważnej awarii, z których 1 zostało zakończone.

W 2015r. kontynuowano nadzór nad 14 zdarzeniami z okresów wcześniejszych, z których 6 zostało uznanych za zakończone w 2015 r.